

Sam-data delegeretmøde 26/9 2009

Gæstetale af Wilfred Gluud, tidligere formand for Sam-data. www.gluud.net

Mit navn er Wilfred Gluud, og jeg har engang været formand for Sam-Data. I tidernes morgen før Erik Lykke Hansen blev formand, i 4 år fra 1980 til 1983.

Før 1980 var det HKs opfattelse at EDB bare var en anden form for kontorarbejde og ikke et selvstændigt fag. Sam-Data var en interesseorganisation der ikke skulle tage sig af faglige spørgsmål, det havde man afdelingerne til. Stigende utilfredshed fra medlemmerne og pres fra Prosa førte til at der blev udarbejdet nye vedtægter som gav Sam-Data indflydelse på fagligt arbejde og løn- og overenskomstforhold. Efter de nye vedtægter var vedtaget på landsmødet 1. juni 1980 holdt man 4 måneders pause, så man kunne vælge delegerede efter de nye vedtægter.

Pausen betød også at klubberne på flere store virksomheder besluttede at gå ind i bestyrelsen, for at styrke det faglige arbejde for edb-folk og skabe en modvægt til Prosa, der forsøgte at rekruttere på vores arbejdspladser.

Jeg var selv meget faglig aktiv i Kommunedata hvor jeg havde været tillidsmand inden min klub blev sammenlagt med en større, og også deltaget i arbejdet i den Kommunale Landsforening og møder i Sam-data.

Der manglede en ny formand som repræsenterede den nye aktive faglige linie og de store edb-arbejdspladser, og jeg begyndte at overveje at stille op til posten. Egentlig havde jeg stor sympati for Prosas slagord om en selvstændig organisation for edb-folk. Prosa havde også 2½ overenskomst på Datacentralen, SAS og halvdelen af Staten, men det omfattede kun en lille del af edb-folkene. Hovedparten af edb-folkene var allerede omfattet af HK-klubber og HK-overenskomster som omfattede både kontor og edb. Min konklusion var at det ville være en opslidende og håbløs Don Quijote kamp mod arbejdsgiverne at Prosa skulle tilkæmpe sig retten til at overtage edb-folkene fra de bestående HK-overenskomster.

Derfor var det real-politik at styrke de faglige positioner vi allerede havde opbygget, ved at overtage ledelsen i Sam-Data, og drive det fremad. Jeg blev valgt til formand ved kampvalg mod den gamle formand og fik 75 % af stemmerne, desuden blev der valgt 2 mere fra Kommunedata, 2 fra ATP samt en fra Landbrugets Edb-central samt 3 andre.

Den gang var der 2 sekretærer der lavede lidt for Sam-Data som venstrehåndsarbejde. Da jeg bad om en liste over uddannelsesmedlemmer (der dengang hed "edb-assistenten") varede det flere måneder inden jeg fik en liste med 5 personer. Jeg overtog besøgene på edb-skolerne hvor skolelederne ikke havde set nogen fra HK i lang tid, og hvor Prosa havde haft frit spil til at rekruttere.

Hansen & Hansen

Her næsten 30 år efter kan jeg konkludere at den opbygning jeg var med til at starte fortsatte med Hansen & Hansen ved roret. Den ene Hansen kender I godt, det er Erik Lykke Hansen som gjorde en fantastisk indsats som formand fra 1985 til 2007.

Den anden Hansen er Finn Hansen som jeg var med til at ansætte i Sam-Datas sekretariat i 1981. Vi kendte ham ikke og han sendte kun en meget kort ansøgning på 1½ linie hvor der alene stod at han søgte den ledige stilling. Der var 4-5 andre ansøgninger på flere sider, men forretningsføreren Erik Jensen sagde at ham skulle vi tage, Finn havde gjort et stort arbejde i HK ungdom. Vi tog ham så, på trods af den dårlige ansøgning, og han har været en god mand for Sam-Data opbygning, som også kendte HK-systemet indefra og kunne søge penge i udviklingsfonde vi aldrig havde hørt om.

Tak, Finn for din indsats!

Prosas delegeretmøde 1980

En uge efter formandsvalget tog jeg til Prosas delegeretmøde og holdt en tale hvor jeg fortalte om Sam-Datas nye profil og ledelse. Jeg slog fast at vi i Sam-Data ikke opfattede Prosa som en gul Fagforening (hvad nogen i HK havde sagt), men at de splittede ved aktivt at rekruttere på arbejdspladser hvor der allerede var en HK-overenskomst. Jeg sluttede min tale med at sige ”Det kan vel ikke være meningen at Prosa vil nøjes med at organisere edb-folk og så score billige point ved at kritisere den fagforening der har overenskomsten.” og ”Hvis Prosa vil stå ved, at edb-folk skal samles, så man prøve at forstå, at den ”fri konkurrence” mellem flere organisationer kun skaber splittelse. Uenigheder løses bedst gennem forhandlinger om, hvordan vi bedst kan stå sammen”. Men krigstilstanden fortsatte.

Prosa på Kommunedata

Et af de steder Prosa aktivt hvervede medlemmer var Kommunedata. Da de var omkring 175 medlemmer forsøgte de at få overenskomst, hvilket lykkedes i 1983. Det skete efter en arbejdsretssag hvor vi var tvunget til at have sekretær fra LO til at repræsentere os, mens Prosa havde fået en af landets dygtigste jurister til at skrive et responsum. Vi havde sendt papirer og bedt om et møde med LO-sekretæren, men han mødte bare uforberedt op, og var med til at give Prosa ret til en parallel-overenskomst til vores. Men vi var fortsat de største og stærkeste, så arbejdsgiveren forhandlede med os først, og så måtte Prosa følge det samme resultat. Efter et par år indså Kommundatas ledelse at det var spild af ressourcer at skulle forhandle alting dobbelt, og endte med at fortælle Prosa at den opsagte overenskomst ikke ville blive fornyet. Så blev Prosa hovedbestyrelse nødt til at acceptere at overenskomsten ikke fortsatte, for det havde allerede kostet Prosa mange penge at trænge ind i vores område. Og de kunne ikke regne med sympati fra andre, når området reelt allerede var overenskomstdækket, og hvis de strejkede kunne det ende med bortvisning.

Et andet område der bør nævnes er overenskomsten med Staten, hvor aftalen om IT-folk indeholder den klausul at den fagforening der har flest medlemmer. Det betyder at Sam-data og Prosa kan overtage hinandens områder. Det sætter organisations-chauvinismen i system og er uværdigt for medlemmerne.

Forholdet til Prosa i dag

Vi havde så en lang periode hvor Erik Lykke Hansen talte om ”den anden organisation” uden at nævne Prosa ved navn. En periode hvor Sam-data også voksede.

Men i dag synes jeg det var et frisk initiativ af Pia Brade at afholde et fælles møde for medlemmer af Sam-data og Prosa om et teknisk emne som programmering til iPhone. Det er ikke leverandørens problem at der er to faglige organisationer.

Jeg finder at det er bedre at prøve at samarbejde med Prosa, end den krigstilstand der har præget de sidste 30 år. Sam-Data står i en styrket position hvor vi har en organisation der er større og stærkere end Prosa.

Drømmen om et selvstændigt IT-forbund

I 1980 fik jeg Sam-datas delegeretmøde til at udtale at vi vil arbejde ”for at der sker en organisatorisk samling af alle edb-folk”, at det mener jeg fortsat vi skal arbejde for.

Et selvstændigt IT-forbund lyder som en smuk tale - men det må blive ved tanken.

- For det første er vores faggrænser for udflydende og skiftende. Jeg er ikke sikker på at vi er nået over 50% der har en formel uddannelse, og der kommer stadig nye selvlærte.

- For det andet er der overenskomsterne, som vi ved at vi ikke ville få lov til at tage med os. Vi har faktisk engang spurgt HK-sektorerne, og en svarede nej, og de øvrige gjorde sig ikke ulejlighed med at svare.
- Det tredje argument er arbejdspladstilknytningen, hvor mange af os som HK'ere har haft stor glæde af fagligt samarbejde med kontorkolleger.

Der er også IT-folk på andre overenskomster, især i Finanssektoren. I min tid som formand søgte jeg at skabe et samarbejde bl.a. om efteruddannelser, men det løb ud i sandet. Eller kunne der etableres et samarbejde med datalogerne i Dansk Magisterforbund og med de ingeniører der er programmører og IT-analytikere?

Overenskomst og uddannelse

For os i Sam-data er den helt grundlæggende forudsætning at vores overenskomster er knyttet til HK. Hvis vi forlod HK ville vi stå på gaden uden overenskomst og højst halvdelen af medlemmerne ville følge med.

Jeg ser uddannelse som et godt kernepunkt i samarbejdet med andre IT-fagforeninger.

- Der er brug for IT-folkenes faglige organisationer styrker deres arbejde og initiativer med grunduddannelserne, hvis vi skal hamle op med Dansk Industri og IBM.
- Vi har i Sam-data godt fat i kurser og efteruddannelse og det er et godt tilbud i samarbejdet med andre - også fordi vores fag har så mange selvlærte og tillærte.
- Vi skal være på forkant med uddannelse for IT-udviklingen fortsætter med at gå stærkt

Det er gennem samarbejde om konkrete emner man lærer hinanden at kende, og skaber mulighed for yderligere samarbejde.